

CT-scan van de dikke darm

Onderzoek op de afdeling Beeldvorming

U bent door uw behandelend arts doorverwezen voor een CT-scan van de dikke darm, een CT-colonografie. In dit informatieblad vindt u alle informatie die voor u van belang is bij de voorbereiding en het onderzoek op de afdeling Beeldvorming.

CT is een afkorting van Computed Tomography. Met röntgenstralen en een computer worden beelden gemaakt. U ligt stil op een onderzoekstafel die in een open ring schuift. In deze ring zit een röntgenbuis waarmee opnamen worden gemaakt. Deze geven een driedimensionaal beeld van uw darm. Zo is het mogelijk om van buitenaf beelden te krijgen van het binnenste van de dikke darm. De beelden worden achteraf beoordeeld door de radioloog.

Het onderzoek duurt ongeveer 20 minuten.

Vorbereiding

Om de darm goed zichtbaar te maken op de scan is het belangrijk dat de darm goed schoon is. Daarom start u twee dagen voor het onderzoek met een dieet. U kunt de beschrijving van het dieet vinden aan het eind van dit informatieblad.

Daarnaast is het nodig om vooraf contrastvloeistof te drinken. Het contrastmiddel krijgt u ook mee bij het maken van de afspraak. Als u in het ziekenhuis ligt, krijgt u het contrastmiddel van de verpleging.

Op de derde dag komt u voor de CT-scan op onze afdeling.

Laat sieraden en waardevolle spullen zoveel mogelijk thuis. De afdeling kan niet aansprakelijk worden gesteld voor verlies of vermissing van spullen die in de kleedkamer moeten achterblijven.

Wat u altijd moet melden

- Bent u zwanger of denkt u dit te zijn? Neem dan contact op met uw arts vóór het onderzoek.
- Bent u overgevoelig voor jodiumhoudende contrastmiddelen? Geef dit dan vóór het onderzoek door aan uw behandelend arts.
- Bent u overgevoelig voor ontsmettende jodium op de huid? Dan bent u niet automatisch allergisch voor het jodium in een contrastmiddel, maar dit moet u wel melden aan de Medisch Beeldvormings- en Bestralingsdeskundige (MBB'er).
- Heeft u last van allergieën? Graag voor het onderzoek melden.
- Heeft u een nieraandoening? Meld dit dan meteen aan uw behandelend arts, zodat hij tijdig voorzorgsmaatregelen kan nemen of voor een alternatief onderzoek kan kiezen.

Medicijnen

Uw gebruikelijke medicijnen kunt u op de normale wijze blijven innemen.

Heeft u diabetes en gebruikt u insuline of heeft u vragen over het voorbereidingsdieet? Neem dan contact op met de diëtisten van de Brugpoli van het Maastricht UMC+. De verandering van het eetpatroon door het dieet kan de glucosespiegel ontregelen. Hierdoor verandert de medicijnbehoefte. (Telefoonnummer: 043-387 56 69 - op werkdagen 's ochtends tot 12.00 uur.)

Het onderzoek

De CT-scan kan op diverse locaties in het ziekenhuis worden gemaakt. Kijk op uw afsprakenbrief waar u moet zijn.

De MBB'er haalt u op in de wachtkamer en geeft u uitleg over wat er gaat gebeuren. In het belang van het onderzoek kan aan u worden gevraagd om bepaalde kledingstukken uit en sieraden af te doen. Een shirt of hemd mag u aanhouden. Omdat u tijdens het onderzoek wat dunne ontlasting kunt verliezen adviseren wij u een extra shirt of hemd mee te nemen dat vuil mag worden en kan worden gedragen tijdens het onderzoek.

Voor een duidelijke scan is het noodzakelijk lucht of een gas (CO₂) in de darm te brengen. Dat gebeurt via een dun slangetje in de anus. De MBB'er plaatst het slangetje, terwijl u op de zij ligt, waarna automatisch de darm gevuld wordt met lucht dan wel gas. Hierdoor kan de buik wat gespannen en pijnlijk gaan aanvoelen. Om de darm goed te ontplooiën en te ontspannen krijgt u het medicijn Buscopan toegediend via een injectie in de arm. Een bijwerking van dit medicijn is wazig zien, doorgaans met 1 uur weer voorbij. Neemt u daarom een begeleider mee die u naar huis kan brengen. Na afloop van de CT-colonografie mag u niet zelf deelnemen aan het verkeer.

In de scanner ligt u meestal met uw armen boven het hoofd. Het is belangrijk dat u tijdens de scan zo ontspannen en stil mogelijk blijft liggen. Bewegingen storen de opnamen. Het is mogelijk dat aan u wordt gevraagd om even niet te ademen. Het draaien van de röntgenbuis veroorzaakt een beetje lawaai, maar u ziet en voelt er niets van.

De MBB'er bedient de CT-scanner vanuit de bedieningsruimte naast de onderzoekskamer. U kunt met de MBB'er spreken via een intercom. Tijdens het hele onderzoek kan deze u zien en horen. U kunt de MBB'er in geval van nood altijd waarschuwen.

Tijdens het scannen is het nodig in twee verschillende houdingen te liggen, één keer op de rug en één keer op de buik. Als buikligging moeilijk is, kan eventueel op de zij worden gedraaid en worden de opnames in zijligging gemaakt.

Direct na het onderzoek mag u naar het toilet gaan om lucht of gas weer kwijt te raken. Het onderzoek duurt ongeveer twintig minuten.

Gebruik van jodiumhoudend contrastmiddel

Soms is het nodig om jodiumhoudend contrastmiddel toe te dienen. Dat gebeurt via een infuus in uw arm. Via dit contrastmiddel krijgt de radioloog een nog duidelijker beeld. Of u contrastvloeistof krijgt toegediend, is niet altijd bekend voor de CT-colonografie. Mogelijk besluit de radioloog dit pas tijdens het onderzoek en altijd in overleg met uw behandelend arts.

Geef het door aan de MBB'er als u last hebt van allergieën, astma of eczeem. Ook als u een slechte nierfunctie heeft, dient u dit te melden aan de MBB'er.

Als u contrastmiddel krijgt ingespoten, kunt u tijdens de injectie een metaalsmaak proeven en een warm gevoel krijgen door het hele lichaam. Het is bekend dat jodiumhoudende contrastmiddelen soms allergische reacties veroorzaken. Deze treden dan meestal al snel na het onderzoek op. De reacties kunnen licht zijn in de vorm van jeuk, galbultjes, misselijkheid, bleekheid, zweten of

duizeligheid. In zeldzame gevallen kan de reactie iets heviger zijn met meer galbultjes of de neiging tot flauwvallen. Nog zeldzamer kan een ernstige reactie zoals een shock optreden.

Heel zeldzaam zijn late reacties, meestal in de vorm van jeuk of huidreacties. Meld u zich in dat geval bij uw behandelend arts.

Na het onderzoek

Als u een CT-scan zónder contrastmiddel heeft gehad, kunt u direct na het onderzoek naar huis of terug naar de verpleegafdeling. Kreeg u contrastmiddel toegediend via een injectie, dan vragen wij u om na de scan nog 15 minuten ter observatie in de wachtkamer plaats te nemen.

Als u last heeft van allergieën (bijvoorbeeld hooikoorts), astma of eczeem, vragen wij u 30 minuten ter observatie plaats te nemen. Hierna mag u naar huis of terug naar de verpleegafdeling. Als u bedlegerig bent, haalt een verpleegkundige u op. U mag weer eten en drinken, tenzij hierover andere afspraken met u zijn gemaakt.

Als u contrastmiddel ingespoten kreeg, adviseren wij u om na het onderzoek veel water te drinken (1 à 2 liter). Zo verdwijnt het contrastmiddel via de urine weer snel uit het lichaam. Indien u zich om medische redenen aan een vochtbeperking moet houden, of indien u vochttoediening via een infuus kreeg voor en na het onderzoek, hoeft u deze extra hoeveelheid niet te drinken.

De uitslag

U krijgt de uitslag niet direct te horen. Het verslag wordt later gemaakt door de radioloog. In een vervolgspraak bespreekt uw behandelend specialist de uitslag met u. Deze afspraak dient u zelf te maken.

Contact

Bent u verhinderd voor uw afspraak, geef dit dan zo spoedig mogelijk door aan de afdeling Beeldvorming. Dan maken wij een nieuwe afspraak met u.

Ook voor vragen kunt u bij de afdeling Beeldvorming terecht. Wij zijn van maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 16.30 uur telefonisch bereikbaar via het telefoonnummer 043 - 387 75 00.

Heeft u diabetes en gebruikt u insuline of heeft u vragen over het voorbereidingsdieet? Neem dan contact op met de diëtisten van de Brugpoli van het Maastricht UMC+. Maandag tot en met vrijdag tot 12.00 uur telefonisch bereikbaar via het telefoonnummer 043 – 387 56 69.

Tijdens het onderzoek zelf kunt u ook nog vragen stellen aan de aanwezige radioloog en/of MBB'er.

Websites

- mumc.nl
- labmaastricht.nl/radiologie
- gezondidee.mumc.nl

Odin 047515 / uitgave mei 2018

Bezoekadres
P. Debyelaan 25
6229 HX Maastricht

Postadres
Postbus 5800
6202 AZ Maastricht

Algemeen telefoonnummer
043-387 65 43
www.mumc.nl

Dieet CT-colonografie

Wij verzoeken u om de volgende voorschriften nauwkeurig op te volgen.

Vorbereiding

Voor dit onderzoek is een goede voorbereiding noodzakelijk. Het is daarom van belang dat u onderstaand dieet van 2 dagen volgt en de door ons aan u meegegeven middelen volgens de aanwijzingen inneemt. In gevallen waarin het noodzakelijk is van bovenstaand dieet af te wijken zal de behandelend arts met de radioloog overleggen.

Algemeen

- Eet en drink alleen datgene wat in het dieet is vermeld en niets anders.
- Het is belangrijk dat u veel drinkt, tenminste 2,5 liter. 1 kopje = 125 ml en 1 beker/glas = 150 ml. In onderstaand dieetvoorschrift is hiermee rekening gehouden.
- Dit dieetvoorschrift veroorzaakt diarree, die spoedig na het innemen van de voorbereiding begint (na de lunch op dag 2). Het is daarom belangrijk in de buurt van een toilet te blijven.
- Voorgescreven geneesmiddelen dient u minstens een half uur vóór de meegegeven middelen in te nemen.
- Gebruikt u een dieet in overleg met een diëtist, dan kunt u eventueel contact met hem/haar opnemen over uw dieet.

Dieet dag 1 TWEE DAGEN VOOR HET ONDERZOEK

1. Ontbijt: (08.00 -09.00 uur)

- 2 sneden witbrood met margarine belegd met 1 plak kaas (zonder korst of pitjes) of jam (zonder pitjes of schilletjes)
- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)

2. Tussendoor: (09.00 -12.00 uur) Niets eten!

- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)

3. Warme maaltijd: (12.00 -14.00 uur)

- 2 koppen soep gemaakt van heldere, niet-vette bouillon** met stukjes gekookte kip (zonder vel) of vis, eventueel gebonden met vermicelli
- eventueel 1 pakje drinkvoeding zoals Nutri-drink***
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)

4. Tussendoor: (14.00 -17.00 uur) Niets eten!

- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)

5. Avondeten: (17.00 -19.00 uur)

- 2 sneden witbrood met margarine, belegd met 1 plak kaas (zonder korst of pitjes) of jam (zonder pitjes of schilletjes)
- 1 kop heldere, ontvette bouillon**
- eventueel 1 pakje drinkvoeding***
- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)

6. Later op de avond:

- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)

Dieet dag 2 ÉÉN DAG VOOR HET ONDERZOEK

1. Ontbijt: (08.00 -09.00 uur)

- 2 sneden witbrood met margarine belegd met 1 plak kaas (zonder korst of pitjes) of jam (zonder pitjes of schilletjes)
- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)

2. Tussendoor: (09.00 -12.00 uur) Niets eten!

- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)

3. Warme maaltijd: (12.00 -14.00 uur)

- 2 koppen soep gemaakt van heldere, niet-vette bouillon** met stukjes gekookte kip (zonder vel) of vis, eventueel gebonden met vermicelli
- eventueel 1 pakje drinkvoeding zoals Nutri-drink***
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)
- **Tijdens de maaltijd dient u één van de flesjes Telebrix onverdund te drinken** (50ml).

4. Tussendoor: (14.00 -17.00 uur) Niets eten!

- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)

5. Avondeten (17.00 -19.00 uur)

- 2 plakjes kaas (zonder korst of pitjes) eventueel met mosterd
- 1 kop heldere onvette bouillon**
- eventueel 1 pakje drinkvoeding***
- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)

6. Om 20.00 uur

- **Om 20.00 uur dient u het tweede flesje Telebrix onverdund te drinken** (50ml).

7. Later op de avond:

- 2 koppen koffie, thee of andere heldere dranken* (geen melk of melkproducten, evt beperkt gebruik melkpoeder in de koffie toegestaan)
- 1 glas appelsap of limonade van siroop (geen koolzuurhoudende dranken)

DAG VAN HET ONDERZOEK

1. Ontbijt: (08.00 -09.00 uur)

- 1 kop thee en een beschuit met een plakje kaas (zonder korst of pitjes) of jam (zonder pitjes of schilletjes)

Toelichting * / ** / ***

* Heldere dranken zijn water, mineraalwater, thee, koffie, limonade van siroop zonder vezeltjes of frisdrank. Geen tweedrank. Geen koolzuur houdende dranken.
In koffie en thee is suiker toegestaan, melk echter niet! Gebruik van poedermelk producten in de koffie is beperkt toegestaan.

** Heldere, niet-vette bouillon kunt u maken van een bouillonblokje. Wanneer u zelf bouillon trekt, de bouillon af laten koelen, het vet eraf scheppen en het geheel zeven.

*** Nutridrink is een vloeibare dieetvoeding die veel energie bevat. Het geeft een verzadigd gevoel. Het wordt geleverd in pakjes van 200 ml. U kunt deze vloeibare dieetvoeding naar eigen keuze als aanvulling gebruiken. Het is verkrijgbaar bij de apotheek (dit wordt niet vergoed). Naast het merk Nutridrink kunt u ook de merken Meritene en Tonexis gebruiken.